

โครงการวิจัย เติบโตธรรมชาติจากป่าดงมะไฟกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน
สนับสนุนทุนวิจัยโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.ภาค)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ประกอบด้วยกระบวนการ
ด้านการสืบสอบความรู้ ด้านทักษะในการเรียนรู้ และด้านทักษะกระบวนการกลุ่ม คำถามหลักของ
การวิจัย คือ การศึกษาเติบโตธรรมชาติจะสามารถพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของเด็กได้หรือไม่ อย่างไร
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านคำเม็กหนองนางฟ้า อำเภอ
เมือง จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา 2544 จำนวน 25 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถาม สัมภาษณ์
การสังเกต การวิเคราะห์เอกสาร ชิ้นงานของนักเรียน ใช้เวลาในการวิจัย 1 ปี (30 กันยายน 2544
- 1 ตุลาคม 2545) โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
(สำนักงานภาค) จำนวน 74,325 บาท

ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) การพัฒนานักเรียนด้านการสืบสอบความรู้ จะเห็นว่าเด็กแต่ละคนมี
ความก้าวหน้าในแต่ละด้านไม่เหมือนกันขึ้นกับพื้นฐานเดิมและความสนใจในแต่ละคน ผลโดยรวมจะ
เห็นพัฒนาการชัดเจนในแง่ของการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล และการสรุป ที่เห็นชัด ๆ เช่น การ
รวบรวมชนิดของเห็ด การนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในรูปแบบต่าง ๆ ของนักเรียนแต่ละคน

2) การพัฒนานักเรียนด้านทักษะการเรียนรู้ ค่อนข้างเห็นได้ชัดเจนจากการ
สังเกตและดูชิ้นงานของเด็ก กิจกรรมที่จัดขึ้นล้วนส่งเสริมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนค่อนข้าง
มาก และรอบด้าน เช่น ในชิ้นงาน 1 ชิ้นของเด็กประกอบไปด้วย ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตหรือการถาม
ทำให้เด็ก ๆ ได้ฝึกในการสังเกต การเขียน การอ่าน หลังจากทำงานเสร็จจะมีการนำเสนอผลงานของเด็ก
แต่ละกลุ่มเป็นการฝึกและเรียนรู้ในการสื่อสารด้วยการพูด เป็นต้น ซึ่งมีผลงานของเด็กเป็นจำนวนมาก
ทั้งผลงานกลุ่มและผลงานเฉพาะตัว

3) การพัฒนานักเรียนด้านทักษะกระบวนการกลุ่ม เห็นผลค่อนข้างชัด
สะท้อนจากผลงานกลุ่ม และจากการสังเกตการทำงานกลุ่มจะเห็นว่าเด็ก ๆ มีการแบ่งหน้าที่ตามความ
ถนัดของแต่ละคนค่อนข้างดี นอกจากนี้ยังเห็นถึงความสามัคคี ความรัก ที่เด็กมีต่อกันได้เป็นอย่างดี
ไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือด้านการเรียนในเวลาต่อมา หรือการช่วยกันทำงานในความรับผิดชอบให้
แล้วเสร็จ การช่วยกันวางแผนและเตรียมงานในการนำเสนอผลงานต่อผู้ปกครอง เป็นต้น

การตอบคำถามหลักของการวิจัย พบว่า การศึกษาเติบโตธรรมชาติสามารถ
พัฒนากระบวนการเรียนรู้ของเด็กได้ และสามารถบูรณาการการเรียนรู้ได้หลาย ๆ เรื่องในคราวเดียว
กัน ขึ้นอยู่กับผู้ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ว่าจะสามารถบูรณาการให้กระบวนการนั้น ๆ พัฒนาเด็ก
ด้านใด และปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงขณะนั้น